

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12—pengő.
Postatakarékpénztári csekk számla: 43.916

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: URAY SANDOR.

A LÉLEK EMBERE

— Kiáltó szó a lelkészszentelésre érkező tiszteletes atyafiakhoz. —

Ímé az ajtó előtt áll és zörget a ti élteteknek ez a legnagyobb pillanata, amikor a félelmesen komoly s egész éltetekre döntő lelkipásztori esküt az Isten házában ünnepélyes keretek között leteszitek. S utána térdre borultok az Úr egyszerű asztala előtt, s az atyák, az egyházkerület órállói, bibliai áldásokat mondanak felettetek öskeresztyén módon: a kéznek főre tevésével.

Drága ifjú testvéreink, kérve-kérünk benneteket, hogy mielőtt elindulnátok hazulról, meg majd amikor hazaértek a szentelés után: újra meg újra olvassátok át azt a nagy eskümintát, amely most aranypecsétként helyeztetik szívetekre.

Ti ezzel az esküvel és atyai áldással lelkipásztorokká, azaz a lélek embereivé pecsételtetek el és ez az elpecsételtetés felbonthatatlan: egész életre szól.

Vigyázzatok azonban, mert a lélek emberei nem ezzel az ünnepi aktussal lesztek csupán. Ti erre készültetek már azóta, hogy átléptétek a teológia küszöbét; sőt átléptétek immár előkészületül az élet küszöbét is: komoly és szent elhatározással. Lélek emberei csak úgy maradhattok, ha állandóan továbbképezitek magatokat; ha gyakoroljátok a kegyességet, amint azt a Nemzetek Apostola is ajánlja.

Mostantól fogva azonban eskütök kötelez, hogy mindenekefelett a lelkiakkal foglalkoztok. A zsidókhöz írott levél V. rész 1. versében azt olvassuk, hogy a lelkipásztor (mert őreá vonatkozik ez az Ige) emberekért rendeltetik, de az Isten előtt való dolgokban... Ez a lelkipásztor tiszte: közelebb kell állnia Istenhez. Isten titkainak sáfára kell hogy legyen. Annakfelette legyen az imádság embere, ki minden dolgát minden nap bűnbánattal Isten színe elé viszi, Isten mérlegére helyezi s boldogan keresi azokat az alkalmakat, amikor lelkipásztortestvéreivel együtt imádkozhatik.

Az idézett Ige szerint a lelkipásztor emberéért rendeltetik. Törődnie kell tehát a reája bízottak minden dolgával. De első helyen és döntően azoknak

a lelkével. Gondoskodnia kell ama nyáj lelkének örök javairól, amely mellé pásztorul állíttatott. I. Móz. 14:21-ben azt olvassuk, hogy Sodoma királya azt kérte Ábrámtól, hogy adja neki a népet, „a jószágot pedig vedd magadnak”. Ábrám azonban így válaszolt: „Felemeltem az én kezemet az Úrhoz, a Magasságos Istenhez, az ég és föld teremtőjéhez...”

Testvéreim, így emeljétek fel ti is kezeiteket az ég naponta, hogy a lelkek pásztorai lehessetek. Sugározzék belőletek az az átható erő, hogy valahányszor a gyülekezet elébe léptek: mindenk meglassák rajtatok, hogy titkon bezárt ajtótok csendjéből, imádságaitok és könyörgéseitek üdítő magaslati légköréből jöttetek s ennek áldásait hozátok.

Útrairndulásakor szeretném mindnyájatok szívére helyezni még azt az Igét is, mely a János ev. 15:18—19. verseiben íratott meg számunkra. Jézusunk tulajdon szavai ezek: „Ha gyűlöl titeket a világ, tudjátok meg, hogy engem előbb gyűlölt tinálatoknál. Ha e világból volnátok, a világ szeretné azt, ami az övé; de mivelhogy nem vagytok e világból, hanem én választottalak ki magamnak titeket e világból: azért gyűlöl titeket a világ.” Nyilvánvaló, hogy Jézus és e világ között ellentét volt és ugyanez az ellentét adatik tinétek is. Ezért kell elszakadni e világtól. A választás könnyű. Pál megadja a mértéket: „Mert most embereknek engedek-é, avagy az Istennek? Vagy embereknek igyekezem-é tetszeni? Bizonyára, ha még embereknek igyekezném tetszeni: Krisztus szolgája nem volnék” (Gal. 1:10). Ugyanebben az elhatározásban erősít meg János apostol is: „Ne szeressétek a világot, se azokat, amik a világban vannak. Ha valaki a világot szereti, nincs meg abban az Atya szeretete. Mert mindaz, ami a világban van, a test kívánsága, és a szemek kívánsága, és az élet kérkedése: nem az Atyától van, hanem a világból. És a világ elmúlik és annak dicsősége; de aki az Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké (I. Ján. 2:15—17). A nagy kér-

désre maga Jézus helyezi reá a koronát : „Azért valaki közületek búcsút nem vesz minden javaitól : nem lehet az én tanítványom“ (Luk. ev. 14 : 33).

Lemondással jár-e tehát, ha valaki a lélek emberévé szenteltetik? Igen. Odahagy sok mindent, ami a világ előtt kedves ; de ami önmagában semmit sem ér.

Helyette pedig nyer : mezőben elrejtett drága kincset és még drágább igazgyöngyöket... Ezekért pedig gondolkodás nélkül kárnak és szemétnak kell itélnünk mindent, ami Urunk Jézus Krisztus ismeretének gazdagsága miatt, csak hogy Őt megnyerhessük (Filip. 3 : 8). Őt, aki szeretett minket és önmagát adta miértünk (Gal. 2 : 20).

Jézussal együtt örökségetek lesz a halhatatlan lélek, akikért élnetek kell. „Annakokáért mindent elszenvedek a választottakért, hogy ők is elnyerjék a Krisztus Jézusban való idvességet örök dicsőséggel egyben“ (II. Tim. 2 : 10). Ez az élet pedig bizonyosan áldozat, úgy amint II. Kor. 12 : 15-ben tanítottunk : „Én pedig nagy örömet áldozok és esem áldozatul a ti lelkeitekért ; még ha ti, akiket én igen szeretek, kevésbbé szerettek is engem.“

Ez az emelkedett álláspont, világszemlélet, sőt világnézet : szabaddá teszi a lélek emberét. Nem kell emberek előtt hajlongania. Homloka mindig a magasba emelkedik. Ég felé emeli azt a Krisztus Lelke, mely megszakítás nélkül benne van s amely őt, azaz helyesebben mondom, hogy titeket most lelkipásztorokká szentel.

Ez a Lélek tegyen szerető szívüekké, könyörületessé, mind a nyolc boldogság részeseivé.

Még ha a világ átkozna is : legyetek áldássá a világ számára.

Bosszúállás és gyűlölet, versengés és haragtartás : legyenek ismeretlenek előttetek örökkön-örökké.

A megbocsátásra és vigasztalásra, mindenkefelett az evangélium prédikálására mindenkor készen álljatok. Mert tinétek is jaj, ha az evangéliumot nem hirdetitek. (I. Kor. 9 : 16).

Harsonázza azért lelketek a próféta szavát : „Az Úr az én örökségem!“ (Jer. sir. 3 : 24). És az irgalmas Isten őrizzen attól, hogy ezt az örökséget valaha eltékozzoljátok : „Kiki amely hivatásban hivatott el : abban maradjon“ (I. Kor. 7 : 20). Kérünk annakokáért : soha meg ne tántorodjatok. Legyetek erősek, legyetek férfiak. Avagy nem olvastátok-e, hogy Isten a világ erőtleneit választotta ki magának, hogy megszégyenítse a világ szerinti erőseket ? (I. Kor. 1 : 27).

Utatok világviharban indul. Nem tehettek róla... Gondoljatok arra, hogy ha újra a lélek lesz úr a romlandó világ felett : akkor következnek el az Isten Országáé és titeket ama mennyei Főpap oszloppá téveszen az új Jeruzsálem megépülő templomában és ráírja homlokotokra az örökkévaló nagy Isten nevét és a Bárány Jézus új nevét (Jelen. 3 : 12).

Úgy legyen. Úgy legyen.

A református iskola evangéliomí jellegeről

(Mi az a többlet, amit református iskoláinknak adniok kell.)

I. Legelőször is azt kell tisztáznunk, hogy mennyiben joga és kötelessége az egyháznak az, hogy iskolákat tartson fenn? Ezt a kérdést két úton vizsgálhatjuk : Kiindulhatunk az anyaszentegyház fogalmából és életéből, felkereshetnénk az egyház lényeges jegyeit, összes életműködéseit, s így mutathatnánk meg azt, hogy mennyiben kötelessége és joga a Krisztus földön élő egyháznak az, hogy Krisztus kicsinyei neveléséről gondoskodják. Vagy pedig kiindulhatunk az iskola fogalmából, s azt, mint nevelési tényezőt, próbáljuk az egyházzal viszonyba hozni. Kövessük a második utat.

Mi az iskola? A köznevelésnek intézményes helye, amelyet emberi közösségek hoztak létre abból a célból, hogy azokban a felnőtt generáció átadja a felnövekvő generációnak az általok elért kultúra legértékesebb gyümölcseit, másfelől pedig azokat a képességeket és készségeket, amelyeknek birtokában azt, ugyanis a kultúrát, nemcsak elsajátíthatják és megtarthatják, hanem tovább is fejleszthetik. Kultúra alatt a tudomány, az erkölcs, a művészet és a religiosum összesége értjük. Az iskola eme meghatározása úgy gondolom, hogy annak alkotó jegyeit egészen kimeríti. Az iskolai nevelést így három tényező határozza meg : a felnőtt generáció, amelyik átad, a felnövekvő generáció, vagyis a gyermek- és ifjúsereg, amelyik átvesz, s a kultúra, amelyet átadnak, illetve átvesznek benne. Iskolát természetesen az a közösség állíthat fel, amelyik rendelkezik egyfelől a kultúrával, másfelől a felnövekvő generáció tulajdonát képezi. Eszerint az egyháznak iskolafelállító joga és kötelessége elvitathatatlan a gyermek szempontjából. A felnövekvő generáció tényleg az egyházé, azok a Krisztus kicsinyei, s az egyház Pásztorának határozott parancsa van arra, hogy a kicsiny bárányai neveléséről az egyház, illetve annak felnőtt, felelős tagjai gondoskodjanak (Ján. ev. 21 : 15. Mt. 28 : 18—20). Az egyház önmagát adja fel, ha lemond erről a jogáról, ha megtagadja azt a kötelességét, hogy iskolákat állítson fel.

A másik szempont az átadandó kultúráé : kié a kultúra? Amíg a kultúra egészen az egyházé volt, amíg a philosophia ancillált a theológiának, s nem kevésbbé a többi tudomány, a művészet, legtermészetesebben pedig az etikai kultúra : addig ebből a szempontból is elvitathatatlan volt az egyházi iskoláztatás joga. Kérdéssé akkor vált ez, mikor a tudomány és művészet, majd az erkölcs autonómiára való törekvése megindult. Az ember tudatára ébred annak, hogy ő a kultúra alanya, ő annak a birtokosa, amelynek célja mostmár nem az egyház szolgálata, hanem az örök Emberi dicsőítése. Ennek a meggyőződésnek természetes következménye az, hogy az iskola felállításának joga és kötelessége szintén nem az egyházé, hanem valami más közösségé, amelyet nevezünk egyelőre „világnak“, vagy „emberiségnek“. Az egyház legfeljebb hozzájárulhat az iskolai neveléshez, mint a vallásos kultúra, s talán

Magvető.

az erkölcsi kultúra birtokosa. Ezt a hozzájárulást a világi kultúra, illetve a világi iskola igen magasra értékelheti, nevezheti azt az iskolai nevelés betetézőjének, koronájának, ami nélkül nem lenne teljes az ő nevelése. Ezért biztosítja számára a heti két vallásórát minden vonalon, s azonkívül a vasárnapi istentiszteletet.

De ez az álláspont nyilván abba a hibába esik, hogy a kultúra egységét, s így a nevelés egységét is két részre szakította: egyfelől van a világi, az emberi kultúra, másfelől pedig a vallási kultúra, amelyek között lehet ugyan laza vagy szoros kapcsolat, de határozottan nem képeznek egységes kultúrát, s így a nevelésben is feltétlenül törés következik be, amit a növendékek synylenek meg. A kettő közötti egységet egyáltalán nem biztosíthatja az az etikai kultúra sem, amelynek talán, mint mindkét oldalra tartozónak, közvetítő szerepet tulajdonítanánk. — Előbb-utóbb az is függetleníti magát, megalakul az autonóm erkölcs, ami az iskolai nevelésben is önálló kört követel magának. Úgy látják, hogy az Emberi szolgálatában álló, minden elfoglult felekezeti meggyőződéstől, dogmatikai alapvetéstől független erkölcsi nevelés és erkölcs tan jobban el tudja végezni a jellemnevelést, mint a felekezetieskedő, az iskolai nevelés testében idegen vallásos nevelés és vallás-tanítás. Ezért aztán törlik is a vallásos nevelést, vagy legalább is annak központi alkatát: a vallás-tanítást, s helyébe iktatják az erkölcsi nevelést, illetve általános erkölcs tanítást, amit talán taníthat az illető felekezet lelkésze, de a következetesebb álláspont szerint ő semmi szín alatt sem, mert abba is a maga felekezeti álláspontját vinné bele.

A „világi nevelés” első típusát láthatjuk a magyar állami iskolákban, ahol a felekezeti vallásos nevelésnek törvénybiztosította helye van, míg a második típust a francia állami iskoláztatás mutatja. Átmeneti típussal ismerkedtünk meg Erdélyben az elnyomás alatt, amikor is a középiskolákban az 1928-as reformban a vallás tanítást meghagyták ugyan, de a felső tagozaton csak heti egy órában, s az egész vonalon életbeléptették egy órában az általános erkölcsi nevelést, amit az alsóbb osztályokban az osztályfőnök, magasabb osztályokban a filozófia tanára végzett, amit később oda módosítottak, hogy a VIII. osztályban filozófiai etikát tanítottak. Az elemi iskola részére ugyancsak ilyen reformot léptettek életbe 1938-ban, a moralizáló órán az alsó három osztályban Isten, a felső osztályokban az állam iránti kötelességeket kellett tanítani. Eleinte ezt a tanító tanította, tehát felekezeten kívüli álláspontból; majd később megengedték, hogy az illető felekezet lelkésze tanítsa.

Mielőtt ezt az egész álláspontot kritika alá vennők, meg kell vizsgálni annak igazságát is. Helyes az a megállapítás, hogy az egyháznak nem hivatása a kultúra létrehozása és továbbplántálása, mert az egyház nem kultúrközösség. Az egyház, mint coetus electorum, Krisztus alkotása, tiszta, szent vére által megváltottak közössége, míg a kultúra tényleg az emberi szellem alkotása, annak forró törekvése arra, hogy rekonstruálja a bűneset által megromlott imago Deit, s mint ilyen, vakmerő vállalkozás. A kultúra az ember törekvése, az ember keresése, az ember munkája, az egyház Krisztus

munkája, Krisztus alkotása, ahol az ember boldog megtalált, megváltott, átalakított, újjászületett ember.

Még tovább mehetünk: A kultúra sohasem egy vagy egyes ember alkotása, hanem mindig közösségben élő emberé. *A kultúrát alkotó közösség pedig mindig a nemzet*, s nem általánosságban a humanitás, mint azt az elmúlt két századnak nevelési eszméje gondolta. Maga a nemzet nem is egyéb, mint a művelődő, a kultúra útján haladó nép. Minden olyan művelődés, amelyik nem határozottan nemzeti, halálraítelt valami. Anélkül, hogy ennek az állításnak részletes fejtegetésébe bocsátkoznánk, szabad legyen Dr. Karácsony Sándor professzor műveire hivatkoznom, aki állandóan reámutat arra, hogy minden kultúránk csak akkor értékes, ha az teljességgel magyarrá lesz. Leghatározottabban látszik ez az irodalom kérdésénél, ahol egy bizonyos irodalmi mű akkor találja meg helyét az egész világra ható világirodalomban, ha teljesen egy nemzet szolgálatában áll. Homeros eposzai határozottan a görög népek szóltak, Dante tipikusan olasz, aki a túlvilágot is csaknem kizárólag olaszokkal népesíti be, illetve olyanokkal, akik az olasz nép lelkivilágába mintegy polgárjogot nyertek; Goete Faustja határozottan német; Madách Ádámja határozottan magyar, s mindkettő nem ennek ellenére, hanem éppen ezért egyetemesen emberi. De a kultúra egésze is, még az etikai kultúra is annyiban élő, amennyiben nemzeti. Ma a nevelésben, így elsősorban az iskolai nevelésben is, ezért lép előtérbe a nemzeti szempont. Ma már humanisztikus vagy reális nevelés helyett nemzeti nevelésről beszélünk. Az átadandó kultúra nemzeti kultúra.

Horváth István.

(Folytatjuk.)

Az egyházi vagyonkezelési nyomtatványok egyszerűsítése

Egyetemes Konventünk 409—1943. számú határozatával bizottságot szervezett, amelynek az a feladata, hogy a tolnai egyházmegye felterjesztése alapján tegye vizsgálat tárgyává a jelenlegi hivatalos egyházi vagyonkezelési nyomtatványokat és azok esetleges egyszerűsítésére nyújtson be javaslatot. Ezzel a határozatával a Konvent a tolnai egyházmegye ilyen irányú kérelmét helyénvalónak, illetőleg teljesíthetőnek ítélte.

En nem tudom, mi van a tolnai felterjesztésben, azt sem tudom, mi az intenciója a bizottságnak, de nagyon félek, hogy a tolnai javaslatnak munkába vétele alaposan felduzzaszthatja azok reménységét, akik a régi nyomtatványokat óhajtják vissza. Ez ellen pedig feltétlenül tiltakoznunk kell, mert a jelenlegi nyomtatványok ügyvélt egyszerűsítése nem csupán visszaesést jelentene, hanem egyenesen zuhanást. *Mert a régi nyomtatványokon vezetett számadásokkal*, amelyekből az egyház mindenkori vagyoni helyzetét évekre visszamenő alapos, de mégsem megbízható egybevetés és levezetés után lehet megállapítani, még egyházmegyei jóváhagyások után is

csak kegyeletből lehet elintéztnek venni és érintetlenül hagyni, ezzel szemben a mostani nyomtatványokon vezetett számadás szinte zengve rimel és az esztendő bármelyik napján a legapróbb részletekig pontos képét mutatja a vagyoni helyzetnek. Éppen ezért szerintem a régi és a mostani számadás között nem csupán fokozati különbség van, hogy azt mondhatnók: az is jó, de ez még jobb, hanem a két ellensarki vég távolságában vannak egymástól. A régi nyomtatványok kitöltése ugyanis olyan tökéletesen rossz számadás, hogy a számadás szót nem is érdemli meg: sem előzményekkel, sem következményekkel nem törődő két pusztá összeadás (kiadás-bevétel) és egy kivonás, míg a mostani nyomtatványok lelkiismeretes kitöltése a számadásvezetés mai technikájában viszonylag ideálisnak nevezhető.

Nem bánom, ha egyedül maradok is véleményemmel, és ha anathémát is kiáltanak rám a más véleményen lévők, kijelentem, hogy a mostani nyomtatványok adathalmazát feleslegesnek tartani: elesettség a cselekvésben, módozatát és keresztbe-kasba egyeztetését homályosnak ítélni meg: elesettség a gondolkodásban.

Presztizskérdése szerintem a református lelkipásztori karnak, hogy a mostani, alapos és egy kicsit nagyobb gondot (de alig több munkát) igénylő nyomtatványok mellett megmaradjon. Elvégre csak nem fogjuk magunkról azt állítani, hogy ugyanaz a számadásvezetési mód, amelyet az összes számadásvezetésre kötelezett közületek, esetleg nálunk alacsonyabb képesítésű tisztviselői is, minden különösebb szakképzettség nélkül játszi könnyedséggel és a világ legtermészetesebb dolgaként kezelnek: nekünk, lelkipásztoroknak, homályos, nehéz és érthetetlen?! Két okból ne sátorozzunk azzal se a mostani számadás ellen, hogy sok vele a dolog és nincs időnk hozzá. Először azért ne, mert alig van vele több dolog, mint a régivel; másodsor azért ne, mert ha mi, lelkipásztorok, arról panaszkodunk, hogy sok az elfoglaltságunk: a világ, ha igazságtalanul is, de hamar kimosolyog bennünket.

De azzal se érveljen senki a mostani számadás ellen, hogy lelkipásztorokkal szemben az ilyen minuciózus aprólékoságig menő elszámoltatás, címek alatt rovatokon és alrovatokon való megkötöttség, gyanakvást rejt és így sértő bizalmatlanság olyanok ellen, akik a becsületnek és tisztakezűségnek fölkelet és esküt tett emberei. Ezt a mostani számadást nem a lelkipásztorok és gondnokok ellen, azok megbízhatatlansága miatt kellett kitalálni, hanem a pontos és minden órában tiszta képet nyújtó számadásra az egyháznak magának van szüksége, függetlenül attól, hogy megbízhatók-e tisztviselői, vagy sem. De meg hogyha azért hozták volna is be ezeket a nyomtatványokat és velük a széles és pontos egyeztetést, hogy lehetetlenebbé váljanak a vétkes mulasztások, hanyagságok, visszaélések, akkor sem volna annak sértő szándéka, mert a legkeményebb ellenőrzésben sincsen soha semmi sértés!

Az eddig elmondottak után is kijelentem, hogy igenis lehetséges és szükséges egy módja az egyszerűsítésnek: be kell vezetni minden számadásba a gondnoki napló alá annyi al-, illetőleg szaknaplót, ahány főkönyvet kell vezetnie az egyházközségnek. Ezek segítségével ugyanis sokkal egyszerűbben érthető lesz az új számadás és sokkal szakszerűbb is. Ha ezeket is vezetjük — óh, de kevés idő kell hozzá! —

nem kell számviteli salto mortálékat csinálnunk a számadási főív szerkesztésénél, mint eddig.

Videant consules!
(Nagykerekéi.)

Hegedűs Kálmán.

HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

BÉKÉSBÁNÁTI EGYHÁZMEGYE.

„Kálvinista Lobogó.” Ez a címe a szentesi reformátusok új sajtótermékének, amely egyelőre ugyan csak mint körlevél jelenik meg, de minden reménység megvan arra, hogy végül rendes gyülekezeti lap is lesz belőle. A lap egész szeleme a határozott és öntudatos református lelket leheli és ennek a vezérige is kifejezést ad a lap homlokán, ezeket mondván: „Mert ha a trombita bizonytalan zengést tézen, kicsoda készül a harcra?” (I. Kor. 14 : 8.) Örömmel és áldáskívánással üdvözöljük az új sajtóterméket. Bárcsak minél több hasonlót láthatnánk az egyházkerületben. A címét azonban — noha már ez nem az első „Kálvinista Lobogó” (Baranyában is volt már!) — elvi okokból nem helyeseljük. I. Korinthus 3 : 4—5.

BEREGI EGYHÁZMEGYE.

Bene egyházközségben bensőséges keretek között ünnepelték meg október 31-ét. A helybeli lelkész meghívására Bécsi István prédikált és előadást tartott, Héderváry Dezső szavalt, Orémusz Mária leánykőri tag imádkozott. A kedves, közvetlen hangú előadást nagy figyelemmel hallgatták.

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

Az új debreceni segédlelkészek: Kerekes János, Berényi József volt kollégiumi széniorok, Fentős Tibor és Szathmári Lajos. Szeretettel köszöntjük őket és Isten áldását kérjük munkáikra.

Kecskés József eddigi debreceni segédlelkészt Szeghalomra gimnáziumi tanárrá választották.

ÉRMELLÉKI EGYHÁZMEGYE.

Püspöki látogatás az Érmelléken.

Felémelő ünnepi napok színhelye volt az elmúlt héten Székelyhíd és az Érmelléki Református Egyházmegye több községe. Főtiszteletű D. Dr. Révész Imre püspök november hó 12—14. napjain tartott missziói látogatást Székelyhíd, Csokaly, Érbogyoszló, Kiskerekéi és Erköbölkút egyházközségeiben. Erre az újtára elkísérték Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi főjegyző és Tamás Ferenc egyházkerületi missziói lelkész is.

A Főtiszteletű úr és kísérete csütörtökön, november 11-én este érkeztek meg Debrecen felől a székelyhídi állomásra, hol a tiszteleltére kivilágított érkezési oldalon Szabó Zoltán érmelléki egyházmegyei esperes, az egyházmegye elnökségének részéről Papp Szász Lajos egyházmegyei gondnok, a járási polgári hatóságok nevében pedig Nadányi Péter főszolgabíró fogadták.

November 12-én, pénteken délelőtt a székelyhídi Nőszövetség kultúrtermében az érmelléki lelkipásztorok testvéri közösségének tartott a Főtiszteletű úr mélyenszántó bibliatanulmányt Ján. 15. rész 12—15. versei alapján az igazi szeretetről. A lehetséges legnagyobb emberi szeretet az, ha valaki barátjáért áldozza fel életét. Eggedül Krisztus az, aki ellenségeiért odáadta magát, hogy mindenkit barátjává tegyen. Közöttünk és ellenségeink között ott áll Krisztus. Így alakul ki az a háromszög, melynek középpontjában Krisztus, az örök barát, gyűlöletből szeretetre tudja változtatni az emberi szívek indulatait. Püspök úr bibliamagyarázata után Dr. Fe-

reney Károly egyházkerületi főjegyző tartott előadást az egybegyültek előtt „A lelkipásztor felelősségéről”. Az előadás folyamán feltárult mindaz a sok veszély és kísértés, mely a lelkipásztor környezeti, de láthatóvá lett az a sok lelki ajándék is, mit az igazi pásztori élet nyújt. Úgy a bibliamagyarázathoz, mint az előadáshoz sokan szólottak hozzá.

A lelkészekkel együtt elköltött közebed után, délután Csokalyon tett látogatást a Főtiszteletű úr kísérelével. November 13-án Érbogyoszlón és Kiskerekében találkozott a gyülekezetekkel. Csokalyon Benedek Géza, Érbogyoszlón Balázs Lajos Béla, Kiskerekében Borusz Lajos lelkipásztorok fogadták. A Főtiszteletű úr mindenütt istentiszteletet tartott, majd a belmissziói alakulatokkal találkozott. November 14-én, vasárnap Székelyhídon hirdetett Igét a Főtiszteletű úr Szabó Zoltán esperes imádsága után Ján. 15. r. I. verse alapján. A zsúfolásig megtöltött ősi templomban Krisztusról, az igazi szőlőtől szőtt a prédikáció, mely után a Nőszövetség kultúrtermében az érmelléki egyházmegye szép számmal összegyűlt presbiterei előtt Tamás Ferenc egyházkerületi missziói lelkész tartott előadást a „Presbiterek felelősségéről”. A jelenlévők közül többen hozzászóltak az előadáshoz. A konferenciát Főtiszteletű urunk zárószavai rekesztették be, mely alkalommal ígéretet tett, hogy ezt az áldott találkozást a reánk következő májusban ismét lehetővé teszi.

Vasárnap délután Érköbölküton tett missziói látogatást a Főtiszteletű úr, hol Varga Béla lelkipásztor fogadta.

Látogatásaira Szabó Zoltán esperes, Papp Szász Lajos egyházmegyei gondnok, Nadányi Pál egyházmegyei tanácsbíró és Tamás Ferenc missziói lelkész kísérték el. Érköbölkütről autón egyenesen Debrecenbe ment a Főtiszteletű úr, az áldásokban és lelki ajándékokban gazdag látogatás után. Sokáig emlékezetes marad e találkozás minden érmelléki református lélek számára, mely a mai rettenő eseményekkel teli háborús világban Krisztus felé fordította a kétségkedő lelkeket. Bizalom és hit áradt szét a gyülekezetekben. Erről beszél az a megrázó erejű vallomás, mely egyik csokalyi presbiter atyánkfia lelkéből tört elő: „A mi zászlónkra az van írva: hit, az ellenségére — hitellenség. A hit győzelem. Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk.”

D. Dr. Révész Imre püspök Érbogyoszlón. D. Dr. Révész Imre, a tiszántúli református egyházkerület püspöke Szabó Zoltán, az érmelléki egyházmegye esperese, Papp Szász Lajos es. és királyi kamarás, egyházmegyei gondnok, Nadányi Pál, Tamás Ferenc egyházkerületi missziói előadó kísérelében november 14-én délelőtt Érbogyoszlón missziói látogatást tartott. Megjelentek még: Dr. Farkas László margittai járási főszolgabíró, Szendrey Dénes margittai, Saja Sándor albisi és Kádár Miklós apátkeresztúri lelkipásztorok, valamint Oláh János községi főjegyző. A gyülekezet lelkipásztorai két évig szolgált a püspöki hivatalban. Megérkezésnél vitéz Borsi Imre gondnok köszöntötte Püspök urat.

Délelőtt istentisztelet volt, melyen az Igét D. Dr. Révész Imre püspök hirdette János 15: 8. és 16. versei alapján. Rámutatott, hogy mint a földi szőlőskertben, úgy Isten országában is a több és jobb termelésre kell törekedni. Isten érthetetlenül és megmagyarázhatatlanul szeretett minket. „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket.” A keresztény élet gyümölestermő élet s ennek megmarad a gyümöles. Isten megtart a kezében egy könnyeseppet is s amikor színe elé megérkezünk, akkor elénk ontja a könnyeseppet, a két fillért, a forró kézszerítést, mellyel embertársam mellett állottam s nekünk adja az országot, mert termeltünk. Hogyan lehet ez? Imádság és a Szentírás naponkénti olvasása által!

Istentisztelet végeztével Balázs Lajos Béla, a gyülekezet lelkipásztorai a 118. zsoltár 24-26. verseivel köszöntötte

Püspök urat, majd beszámolt a gyülekezetben folyó missziói munkákról. Egy vasárnapi iskolás, egy ifjúsági egyesületi és egy leányegyesületi tag egy-egy bibliai igével köszöntötték Püspök urat, melyre ő ugyancsak bibliai igékkel válaszolt. Tamás Ferenc egyházkerületi missziói előadó II. Timotheus 1: 14. v. alapján az összes missziói alakulatok számára útmutatást adott s reavilágított azokra a kincsekre, melyeket meg kell őriznünk.

Istentisztelet végeztével a II. sz. református iskolában a helyi presbitérium s a teljes számban résztvevő albisi presbitérium, valamint az apátkeresztúri presbitérium kiküldöttjei s a vendégek jelenlétében presbitéri értekezlet volt. Itt Balázs Lajos Béla az érbogyoszlói, Saja Sándor az albisi, Kádár Miklós az apátkeresztúri presbitérium munkájáról számolt be, ismeretlenségben hibákat és eredményeket. Pál M. József érbogyoszlói presbiter felszólalásában kifejezte, hogy a presbitérium mögötte van lelkipásztorainak s ugyancsak erről tett bizonyosságot Borsi József albisi egyházgondnok. A három gyülekezet lelkipásztorai összefogtak, hogy a missziói munkát együttesen, egymásnak segítve és szolgálva végzik. Püspök úr válaszában utalt arra, hogy püspöki jelentésében, amit még senki nem látott, a szomszédok összefogásának szükségességét hangsúlyozza. Kifejtette, hogy milyen nagy erőt képvisel Magyarországon 24.000 református presbiter.

Püspök úr és a megjelent vendégek délután 3 órakor indultak el Kiskerekibe, ahol szintén missziói látogatást végzett Püspök úr.

Isten gazdagon megáldotta Püspök úr látogatását, az ő áldása kísérje továbbra is minden munkájában!

NAGYBÁNYAI EGYHÁZMEGYE.

Avastelsőfalui missziói lelkészé Püspök urunk Varga Tibor László eddigi missziói segédlelkészt nevezte ki. Állásába Miszlay János balizi lelkipásztor iktatta be a nehéz posztra helyezett órállót. Munkáját Isten áldja, védje és oltalmazza.

Köreti ifjúsági és leánykonferenciákat rendeztek a nagybányai egyházmegyében, a szomszédos gyülekezetek ifjúságának és leányainak bevonásával, Szatmárhegyen okt. 30., Szarazberekben október 31., Nagypaládon november 1., Nagykölesen november 4., Aranyosmeggyesen november 5., Avasújvárosban november 6. és Nagybányán november 7-én. Pataky László konventi ifjúsági lelkész, Darányi István KIE földműves titkár és Papp Zsigmond egyházmegyei missziói előadó. November 4. és 5-én Kiss Antal Jenő konventi ifjúsági lelkész, november 4-én pedig Dr. Illyés Endre lelkészképzőintézeti tanár is közreműködött szíves szolgálattal. Istentől megáldott drága alkalmak voltak ezek a napok, amikor egy-egy egyházközségben a szomszédos falvak fiai és leányai gyűltek össze, hogy ha csak egy nap is az Ige útmutatása és világossága mellett keressék hivatásukat, feladataikat és lássák és érezzék meg, hogy miért van szükség a magyar református anyaszentegyházban az ő szolgálataikra is. A megbeszéléseket megelőzően, minden nap áhitattal kezdődött a konferencia, a megbeszélések „Kik vagyunk és mit akarunk”, „A biblia és az ifjúság” és „Hogyan tartuk az összejöveleteket” összefoglaló címek alatt külön volt a fiú- és leányifjúságnak; este vallásos ünnepellyel fejezték be mindenütt a napot, melynek műsorát az ifjúság gazdagította szavalattal és énekszámokkal. Szép számmal gyűlt össze úgy a fiú, mint a leánysereg, sokan 8-10 kilométer távolságra lévő gyülekezetből gyalog jöttek lelkipásztorok vezetésével, hogy e rövid találkozókon is egymás hite által épülhessünk. Hisszük, hogy nem voltak hiábavalók ezek a rövid napok, a magbintés és plántálásra Isten megadja a kegyelem esőjét, hogy drága gyümölcsök teremjenek nagy neve dicsőségére.

I R O D A L O M

Újszövetségi kijelentéstörténet. A parókialis könyvtár legújabbban megjelent kötete viseli a fenti nevet. Örömmel vettük kezünkbe és nagy gyarapodással olvastuk. E helyt most mi *nem szakkritikát* óhajtottunk írni erről a különben nagyon gazdag tartalmú és értékes könyvről. Szaktudósok vizsgálják majd meg ezt a könyvet a maga egészében és apró részleteiben is

és akár *elvi*, akár *ténybeli* megállapításaihoz szóljanak hozzá. Mi most itt csak néhány egyszerű megjegyzést akarunk tenni.

A parókialis könyvtár e legújabb kötete minden lelkészi embernek — a lelkipásztornak épügy, mint a pedagógusnak — a lelkészi önképzés és továbbképzés szempontjából nélkülözhetetlen és pótolhatatlan lesz annál is inkább, mivel ez a könyv minden tudományossága mellett is *nem „tudományt“ ad, hanem „theológiát“*. Nem abban az értelemben vesszük mi ezt a különbségtételt, mintha akár a theologia önmagában, akár ez a jelen kötet mind módszer, mind egyéb tekintetben tudománytalan lenne, hanem úgy mondjuk ezt, hogy a theologia nem azonosítható és nem egyenlő az immanens tudománnyal. Ebből a szempontból vallja Mátyás Ernő — a könyv írója — a brunneri megállapítást: a theologia írásmagyarázat, „bibliafordítás“ (Bibel-Übersetzung). Jelen kötet is az Ige forrásaiból merít és egyetlen célja az Ige helyesebb, teljesebb és tisztább megértése és ezáltal hirdetése. Tehát amennyiben tudományos, ugyanannyiban gyakorlati egyházi célt és érdeket akar szolgálni és szolgál.

Mátyás Ernő sárospataki theologiai tanár nevét református theologus körökben jól ismerték eddig is és széleskörű munkásságát nagy figyelemmel kísérték. Megvallja most a könyv előszavában őszintén, hogy eddig végigjárta a vallástörténeti és valláslélektani — általában és röviden szólva: a liberális — theologiai iskolákat, de igen jól ismeri és nagy hatással volt reá a barthi theologia és az egzisztenciális gondolkozásmód és filozófia is. *Theologus viator* ír tehát a *theologia crucis* álláspontján a gyakorlati egyházi élet harcsoainak. A célja azonban mégis és helyesen: Isten Igéjének — saját tudományágán belül — hű magyarázója lenni. Nem a végső szót mondja tehát ki a csatlakozhatatlanság érzésével, hanem alázatosan csak a *mai theologia feleletét adja meg* a nagyon fontos kérdésekre. Közben pedig az az érzésünk, hogy nem is annyira megnyugtató, mint inkább kérdéseket feltenni, problémákra rámutatni akar. Azoknak tehát, akik az újszövetségi theologia iránt tudományos szempontból is érdeklődnek, nélkülözhetetlen lesz kiinduláspontul ez a kötet.

E könyvnek különösen nagy érdeme az, hogy nemcsak a *bibliáról* beszél, hanem csak *bibliával* a kézben lehet és szabad olvasni. A könyv végén 21 oldal az idézett biblia helyek mutatója, ami egymagában eléggé mutatja, hogy mennyire „biblikus“.

Másik nagy érdeme, hogy a szerző nem akar mindenáron önálló lenni vagy önállóságát mutatni, hanem minden kérdésnél rámutat az eddigi gazdag európai theologiai irodalomra. A könyv tehát önmagán túl mutat nemcsak abban az értelemben, hogy a Kijelentésre utal, hanem abban az értelemben is, hogy bármelyik részletkérdés továbbkutatója számára készen adja az irodalmat és annak értékelését is. Elég legyen csak azt felhozni, hogy a könyv végén 60 oldal jegyzet és 17 oldal irodalom-felsorolás van.

Nem azzal köszönjük meg — úgy érzem — a szerző munkáját, ha a könyvét dicsérjük, hanem azzal, ha olvassuk, használjuk, belőle és általa theologailag gyarapodunk, igehirdetésünkben tisztulunk, esetleges észrevételeinket pedig — akár szaktudósok, akár nem — őszintén elmondjuk.

Mátyás Ernő bizonyára nem azért dolgozott, hogy dicséretet nyerjen, hanem hogy segítsen mindenkinek és ezzel is Isten dicsőségét szolgálja.

Szabó Gábor.

Református Theologia címen jelenik meg a budapesti református theologiai akadémia baráti szövetségének folyóirata. Október 31-re jelent meg a 2. szám, igen gazdag és színvonalas tartalommal. Cikkeket írtak: Dr. Ravasz László, Dr. Bodonhelyi József, Dr. Papp László, Dr. Budai Gergely, Dr. Joó Sándor. Érdekesnek tartjuk megemlíteni az új Lap egyik igen eleven és időszerű rovatát: *Kérdés — Felelet*. A következőkről olvasunk benne helytálló rövid írásokat: Református tisztség hordozója, lelkipásztor vagy presbiter elválhat-e feleségétől? — Hogyan tekintse a református ember alkalmazottját? — A református templomok nyitvatartása. — Halhatatlan-e az emberi lélek? — Úrvacsoraszóznál az úrvacsorát osztó lelkészek minden alkalommal éljenek-e Úrvacsorával?

„Nincs már szívem félelmére...“ Ezzel a címmel jelenik meg december első napjaiban „Drága szeretteiket gyászoló és síratók vigasztalására és lelki építésére“ írott, 64 oldalas, szép kartonkötésben megjelenő könyve Nyáry Pál tb. esperesnek, a pécsi egyház lelkipásztornak. Részvétele helyett vagy mellett nagy szolgálatot kíván tenni ez a könyv a fájdalom keresztje alatt kesergő lelkeknek. A könyv ára előreláthatólag 1.60 P lesz. Lelkipásztorok 1.14 P beküldése ellenében mintakötetet igényelhetnek. Nagyobb rendelésnél árengedmény.

Jónás próféta könyvéről. „Az Úr pedig...“ címmel, Péter János a Filadelfia Diakonisszaintézeti Alapítványi lelkésze magyarázatot írt s a Sylvester-nyomda kiadásában jelent meg a szép kiállítású füzet. „Az Úr pedig...“ című füzet bibliolvasók hasznos kalauza s nagyon alkalmas arra, hogy lelkipásztorok, belmissziói munkások, Isten szavának komoly megértésére vágyó egyháztagok körében terjeszszék. Megrendelhető a kiadónál, Budapest, XIV., Hermina-utca 51. Ára 2 P. Jó szívvel ajánljuk.

K R Ó N I K A

Az ORLE új főtitkára. Az ORLE multheti, Budapesten tartott közgyűlésén elfogadtatott Dr. Vasady Béla eddigi főtitkár lemondása. Őt kiváló érdemei elismerésül a közgyűlés alelnökké választotta: helyébe főtitkárrá választotta Dr. Szabolicska László budahegyvidéki lelkipásztor. Mindkettőjüket szeretettel köszöntjük új tisztségükben. Munkásságuk elé nagy reménységgel tekintünk és reájuk Isten gazdag áldását kérjük.

Szobrot állítanak Károlyi Gáspárnak a fővárosban. A nagy Bibliafordító, az „istenes vénember“ szobrot kap a fővárosban. A szobrot Halmágyi István szobrászművész máris készíti. Az új szobor a Pozsonyi-úti református templom előtti parkban, a Duna felőli oldalon fog állani. A haraszti mészkőből faragott szobor a nagy tudóst szívéhez szorított Bibliával fogja ábrázolni.

A jövőheti egyházkerületi gyűlési terminusok a következőképpen alakulnak. November 22-én, hétfőn délelőtt 9 órakor esetleg egyházkerületi bizottsági gyűlések lesznek, szükség szerint, külön meghívással. November 23-án, kedden délelőtt 1/2 órakor egyházkerületi bírósági ülések: ugyanaznap délután 1/4 órakor esperes-gondnoki értekezlet. November 24-én, szerdán reggel 8 órakor lelkészszentelés a Nagytemplomban (ennek sorrendjét Lapunk multheti számában már ismertettük); utána egyházkerületi közgyűlés. November 25-én, csütörtökön délelőtt 1/2 órakor egyházkerületi tanácsülés.

A debreceni Kollégium igazgatótanácsa folyó évi nov. 9-én tartott gyűlése igen nagy érdeklődés mellett folyt le. Főbb tárgyak ezek voltak. Debrecen városnak az a határozata, mely szerint a Kormányzó 75 éves születésnapja alkalmából, tíz hadiárva taníttatására tett alapítványt a Kollégiumnál: hálás köszönettel fogadtatott s a közgyűlés elé terjesztetett. A debreceni református egyház, a Kollégium számára adott évi fenntartói járulékát 8000 P-re emelte. A Kollégium számadásai most egyensúlyba jöttek. A Kollégium épületeinek tűzkárbiztosítása 70%-kal felemeltetett. Dr. Péter Zoltán kollégiumi igazgatóvá választatván, a táp-

intézet vezetése alul felmentetett s helyére Gacsályi Géza gimnáziumi tanár választatott meg. Nagy József tápintézeti gondnok véglegesített. Dr. Ember Ernő tanár a Kollégium kötelékéből eltávozván, helyébe a gimnázium helyettes igazgatójává Dr. Mester István tanár választatott meg.

Az utolsó tanári székfoglaló a debreceni Kollégiumban, egy illetékes koronatanútól nyert értesülésünk szerint, 1914. év május havában tartatott, amikor négy tanár tartott egyszerre székfoglalót: Kiss Ferenc theol. akadémiai professzor; Dr. Veress István tanítóképzőintézeti tanár, aki már akkor mint igazgató működött; Dr. U. Szabó Gyula gimn. tanár, aki az első világháborúban csakhamar hősi halált halt; végül Dr. Radó Endre ugyancsak gimn. tanár, ki azóta nyugdíjba ment. (Ezt a futó híradást a multheti idevonatkozó közleményeink kiegészítésül közöljük.)

A segédlelkészek „Timotheus” című lapjában hosszabb elmefuttatás foglaltatik a következő címen: „Gondolatok a segédlelkészek nyugdíjintézeti tagságáról...” Sok fájó panasz siráma hangzik a cikkből; sok komoly és megzívlelendő igazság; mindezek summája ez az utolsó tétel: *Mi a szerény kívánságunk? Az illetékesek hassanak oda, hogy 1944 január 1-től a segédlelkészek is tagjai lehessenek nyugdíjintézetnek.*

Beszédes emléktábla. Az október 31-én felavatott új budapesti gimnázium falába a következő szöveg van bevésve:

**A Szentháromság Egy Isten dicsőségére,
az evangéliumi világosság terjesztésére,
a magyar nemzeti művelődés szolgálatára.**

Főméltóságú

vitéz nagybányai Horthy Miklós
kormányzósága,

dr. Szinyei Merse Jenő
vallás- és közoktatásügyi minisztersége,

dr. Ravasz László
püspöksége,

gróf Teleki József
egyházkerületi főgondnoksága,

dr. Szendy Károly
polgármestere idején
építette

a Budapesti Református Egyházmegye,
az 1940—43. zivataros esztendőben,

Szabó Imre
Budapest-fasori lelkipásztor
esperessége,

dr. Tasnádi Nagy Andrásnak,
a képviselőház elnökének gondnoksága
alatt.

Padányi Gulyás Jenő és Tóth Imre okl. építészmérnökök tervei szerint.

A magyar állam és Budapest székesfőváros közönségének nagylelkű támogatásával az összes budapesti református gyülekezetek áldozatos járulékaiból és a hívek önkéntes adományából.

Nyolc evangéliumi plakátot boesát ki a Magyar Református Vasárnapi Iskolai Szövetség az evangéliumi igazságok terjesztésére. A plakátok alkalmasak arra, hogy a falvak és városok utcáin kiragasztva, egy-egy nagy isteni igazságra, evangéliumi gondolatra felhívják az emberek figyelmét. Az Evangélium ilyen módon való olvasása elől azok sem zárkozhatnak el, akik templomba, vagy egyéb alkalmakra nem járnak. A nyolcféle plakátból 100 darab 4 P. A plakátok megrendelhetők: Dr. Ecsedy Aladár címen. Tahitófalu, Pest m.

Beiratások eredménye a debreceni Dóczy-leánynevelőintézetben. A nyilvános elemi iskolában: I. oszt. 53, II. oszt. 55, III. a) oszt. 38, III. b) oszt. 30, IV. a) oszt. 40, IV. b) oszt. 36. Összesen 252 növendék. A polgári leányiskolában: I. a) o. 56, I. b) o. 56, I. c) o. 40, I. d) o. 55 (207); II. a) o.

56, II. b) o. 56, II. c) o. 43 (155); III. a) o. 54, III. b) o. 56, III. c) o. 55 (165); IV. a) o. 50, IV. b) o. 50, IV. c) o. 47 (147). Összesen 647 növendék. A leánygimnáziumban: I. a) o. 48, I. b) o. 46, I. c) o. 37, II. a) o. 49, II. b) o. 47, II. c) o. 38, III. a) o. 52, III. b) o. 50, IV. a) o. 50, IV. b) o. 49, V. a) o. 34, V. b) o. 34, VI. o. 47, VII. o. 38, VIII. o. 48 növendék. Összesen 667 növendék rendes tanuló és ezenkívül 8 magántanuló. Tanítóképző és leányliceum: I. o. (lic.) 54, II. o. (lic.) 47, III. o. (lic.) 50, IV. o. (képző) 46, V. o. (képző) 52 növendék. Összesen 249 növendék. A gyakorlóiskolák I—VIII. osztályaiban az összes létszám 100 növendék. A növendékek összlétszáma tehát az új tanévben: **1942.** Nagy örömmel adunk hírt a beiratások eme szép eredményéről, mely a multévekkel szemben lényeges emelkedést mutat.

„Népszerű biblia” (hozzászólás a „Debreceni Protestáns Lap” 45. számában megjelent cikkhez). 1. A biblia kiadásánál kétségtelenül szerepet játszik az olcsóság, de nem döntő és főként nem olyan módon, hogy ezt „olcsó, népies, szemelvényes” kiadással kellene elérni. 2. Vergílius Aeneise, Vörösmarty Zalán futása és Arany Toldi szerelme szemelvényes kiadásának párhuzambaállítás a biblia esetleges szemelvényes kiadásával nem a legszerencsésebb. A biblia mégis csak egészen más „könyv”, mint bármelyik irodalmi alkotás. Igaz az Írás szava: „A teljes írás Istentől ihletett és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra az igazságban való nevelésre, hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jócselekedetre felkészített.” (II. Tim. 3:16—17). „Bizonyosat teszek pedig mindenkinek, aki e könyv prófétálásának beszédeit hallja: hogyha valaki ezekhez hozzátesz, e könyvben megírt csapásokat veti Isten arra. És ha valaki elvesz e prófétálás könyvének beszédeiből, az Isten annak részét eltörli az élet könyvéből, és a szent városból és azokból, amik e könyvben megíratnak” (János Jel. 22:18—19). Ezek értelmében ki meri vállalni a cikkben javasolt szemelvényezés következményeit. 3. Az, hogy az Egyetemes Konvent 1901. évi 38. sz. határozatában kívánatosnak emlegeti, majd pedig az 1902. évi 70. sz. határozatában el is rendeli a „szemelvényes biblia” kiadását, nem jelentheti azt, hogy most már mi is fogadjuk el és való-sítsuk meg ezt a minden bizonnyal helytelen pedagógiai elgondolásból származó, határozatot. Nem is beszélve arról, hogy az idézett konventi határozat csupán a „Tanulók bibliáját” említi és nem a „nagyközönség számára kiadandó szemelvényes bibliát”. 4. Nem lehet és nem szabad beszélni „csak a szükséges terjedeletről”, „a nem egészen érett olvasókról”, „nagyközönségről”, mert ez tagadása és kétségbevonása Isten teljes kijelentésének és az erre szoruló egész emberi nemzetség bűnös voltának. A cikkirő „szemelvényes... és népszerű biblia” terve nem fogadható el: sem az ifjúság vallásos nevelése, sem a „nagyközönség” hitéletének mélyítése, sem pedig a „biblia népszerűsítése” céljából, mert ezek elérésére való törekvés, ilyen eszközökkel, csak kudarcot jelentene. *Gáll Mihály segédlelkész (Derecske).*

Nagyváthy Józsefnek Nyíregyházára üzeni a szerkesztőség, hogy a laprendelést átküldöttük a kiadóhivatalnak. Bármiféle lapot, köztudomás szerint, nem a szerkesztőség-nél, hanem a kiadóhivatalnál szokás és lehetséges megrendelni.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a Kiadóhivatal címére (Debrecen, Kálvin-tér 17., Püspöki hivatal, Postajiók 65.) kell beküldeni.

Hirdetési díj szavanként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

Bakonszeg (Bihar vm.) református egyházközsége e lap 37. számában közzétett pályázati hirdetést a III. számú tanítónői állásra december hó 15-ig meghosszabbítja.

Karcag református gimnáziuma pályázatot hirdet egy, lemondás folytán megüresedett, átszervezés alatt álló

s miniszteri kinevezés alá eső magyar-latin szakos rendes tanári állásra, mely azonban helyettes tanárral is betölthető. Pályázhatnak református vagy evangélikus vallású, megfelelő szakképesítéssel rendelkező okl. tanárok. A vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz intézett pályázati folyamodványt 1943 december 15-ig kell az igazgatóságnál benyújtani. Igazolando: életkor, származás, családi állapot, tanári képesítés, eddigi szolgálat, katonasághoz való viszony. Az állást 1944 január 1-én kell elfoglalni.

A mezőtúri református gimnázium fenntartótestülete pályázatot hirdet egy nyugalombavonulás folytán megüresedett s a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz kinevezése alá eső görög-latin szakos rendes tanári állásra. Pályázhatnak olyan református vallású okleveles tanárok, akik fenti tárgyakból középiskolai képesítést nyertek. A pályázók a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz címzett és szabályszerűen felszerelt kérvényeiket legkésőbb december 15-én délig az igazgatósághoz küldjék.

Máv-menetrend.

Érvényes 1943 november 1-től.

SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ VONATOK INDULÁSA Debrecenből			SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ VONATOK ÉRKEZÉSE Deb. ecebenbe		
indul	hová	érkezik	indul	honnan	érkezik
0-40	Budapest nyugati	8-20	20-10	Budapest nyugati	2-49
3-21	Budapest keleti	10-25	23-46	Csap	3-10
4-15	Nyíregyháza	5-35	2-05	Nyíregyháza	3-10
4-15	Ungvár—Uzsok	14-14	23-40	Máramaros-ziget-Szatmárnémeti (átsz. seb.)	4-37
4-47	Budapest ny. (sebes)	9-30	6-01	Püspökladány	7-10
5-00	Körösmező	16-24	5-51	Nyíregyháza	7-14
5-05	Nagyléta-Vértes	6-06	4-48	Nagyvárad	7-20
5-08	Füzesabony	8-41	6-16	Nagyléta-Vértes	7-20
5-27	Nagyvárad	7-45	6-16	Érmihályfalva	7-27
5-48	Tiszalök	8-10	5-25	Tiszalök	7-41
6-20	Nyíregyháza	7-40	4-51	Tiszafüred	7-50
8-20	Budapest kel. (gysin.)	11-00	7-37	Derecske	8-10
9-10	Nagyléta-Vértes	11-10	6-15	Ungvár (sinautó)	8-18
12-29	Körösmező (sebes)	19-47	5-24	Csap	9-02
12-35	Nyíregyháza (sebes)	13-32	7-51	Nyíregyháza	9-02
12-35	Csap	16-29	3-23	Máramarosziget	11-01
14-20	Püspökladány	15-29	9-20	Tiszalök	11-35
14-40	Füzesabony	18-08	7-20	Budapest nyug. (seb.)	12-10
14-52	Tiszalök	17-08	9-40	Füzesabony	13-00
14-53	Nyíregyháza	16-16	12-31	Nagyléta-Vértes	14-11
14-53	Csap	18-35	12-04	Csap	15-20
15-25	Máramarosziget	22-31	14-23	Nyíregyháza (sebes)	15-20
15-34	Nagyvárad	18-01	8-36	Körösmező (sebes)	15-24
15-40	Budapest nyug. (seb.)	20-25	14-45	Nagyvárad	17-24
16-35	Nagyléta-Vértes	17-42	17-10	Nyíregyháza	18-25
19-00	Ungvár (Árpád)	21-07	17-24	Érmihályfalva	18-38
19-06	Püspökladány	20-15	17-30	Püspökladány	18-39
19-10	Érmihályfalva	20-27	16-15	Budapest kel. (gysin.)	18-57
19-12	Nagyvárad	21-37	18-51	Nagyléta-Vértes	19-58
19-18	Tiszafüred	22-26	18-59	Tiszalök	21-16
19-27	Tiszalök	21-48	19-28	Nagyvárad	21-44
19-30	Nyíregyháza	20-51	19-00	Füzesabony	22-23
19-30	Csap	23-03	18-00	Budapest nyug. (seb.)	22-31
19-30	Ungvár—Hajasd	23-07	17-35	Püspökladány—Budapest kel. (átsz.)	23-04
22-41	Szatmárnémeti—Körösmező (átsz. seb.)	9-23	21-55	Püspökladány	23-04
22-56	Nyíregyháza	0-18	17-55	Ungvár	23-25
			22-05	Nyíregyháza	23-25
			13-00	Körösmező	23-43

TARTALOM:

Magvető: A Lélek Embere
 Horváth István: A református iskola evangéliumi jellegéről
 Hegedűs Kálmán: Az egyházi vagyongazdálkodási nyomtatványok egyszerűsítése
 Hírek az egyházmegyékből — Irodalom — Krónika — Pályázati hirdetések — Máv-menetrend — Hirdetések

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1943—2694.

TANKÖNYVEK, FÜZETEK, ISKOLASZEREK

LEGNAGYOBB RAKTÁRA

A
Méliusz

KÖNYVKERESKEDESBEN
 Debrecen, Ferenc József-út 26.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

DEBRECENI FIÓKJA

Piac-utca 45-47. Telefon: 23-70, 23-71.
FOGLALKOZIK A BANK ÜZLET MINDEN ÁGÁVAL.

DEÁK FERENC úriszabó, magyar ruha készítő és papiszabósága. Hódmezővásárhely, V., Kálmán- V., Kálmán-utca 1c sz.

Az országos híró Szántó L.-nek 1935 óta haláláig volt palást-, tógakészítő mestere. Készíték ORLE-formába szövetselyempalástot, süveget, tógát, övet, papi mellényt. Régit felújítok. Felvidéki, erdélyi Tiszteletes Uraknak nem ORLE-formájú palástjait mérsékelt áron átalakítom ORLE-formába. Elismerő és ajánlólevelekkel, mintákkal szolgálok. Pontos időben, portamentesen szállítok elismert finom anyagokból és szép munkával. Református Iparos.

Lelkész urak figyelmébe!!!

**RÓZSÁSSY JÓZSEF építési vállalkozó
templomépítési, tatarozási és tervezési vállalata**
tájékoztató költségvetésekkel, tervekkel, szaktanácsokkal díjmentesen szolgál, helyszínre leutazik.

Kálvinista cég!

Vállalat-összegének 2-5%-át a református lelkészúrvák javára adja
Számos elismerő és kitüntető bizonyítvány.

Tiszalök.

Postafiók 11.

Belvárosi Takarékpénztár Rt. fiókja, Debrecen

Ferenc József-út 53. Telefon: 28-40, 19-52.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával:

betétek elhelyezése köcsönök folyósítása
értékpapírok vétele és eladása.

REFORMÁTUS

PAPI
PALÁST
ÉS SÜVEG
KÉSZÍTÉSE
ELSŐRENDŰ
KIVITELBEN
FÉNYES
ILONA
RIMASZOMBAT